

רע"פ 10116/16 - מוחמד דסוקי נגד מדינת ישראל

בית המשפט העליון
רע"פ 10116/16

לפני:
המבקש:

כבוד השופט א' שהם
מוחמד דסוקי

נגד

המשיבה:

מדינת ישראל

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט
המחוזי מרכז-לוד, מיום 18.12.2016, בעפ"ת
8820-07-16, שניתן על ידי כב' השופטת נ' בכור

בשם המבקש:

עו"ד אמיר נבון

החלטה

1. לפניי בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד (כב' השופטת נ' בכור), בעפ"ת 8820-07-16, מיום 18.12.2016, בגדרו נדחה ערעורו של המבקש על גזר דינו של בית משפט השלום לתעבורה בפתח תקווה (כב' השופטת מ' כהן), בפל"א 2219-12-12, מיום 29.6.2016.

ביום 27.12.2016, הוריתי על עיכוב ביצוע עונש המאסר אשר הושת על המבקש, עד להחלטה אחרת.

רקע והליכים קודמים

2. נגד המבקש הוגש כתב אישום "מחודש" ומתוקן, ממנו עולה, כי ביום 12.10.2012, נהג המבקש ברכב בכביש 5614, מכיוון מערב למזרח, תוך שהוא מתקרב לצומת כפר יונה. נטען, כי במהלך נסיעה זו נהג המבקש ברכב בקלות ראש; נסע במהירות שאינה הולמת את תנאי הדרך; חצה רמזורים באור אדום; עקף מחסום משטרת; נסע בניגוד לכיוון התנועה; ולא ציית לשוטרים שהורו לו לעצור. עוד נטען בכתב האישום, כי המבקש נהג ברכב שעה שהיה תחת השפעת אלכוהול; בהיותו "בלתי מורשה לנהיגה"; ומבלי שהיתה ברשותו פוליסת ביטוח בת-תוקף. המבקש נתפס, לבסוף, על ידי אנשי המשטרה, בתום מרדף רגלי, לאחר שיצא מן הרכב וברח.

ביום 15.7.2014, הורשע המבקש, על יסוד הודאתו, בביצוע העבירות אשר יוחסו לו בכתב האישום, כמפורט להלן: נהיגה בקלות ראש, לפי סעיף 62(2) לפקודת התעבורה [נוסח חדש] (להלן: הפקודה); אי ציות להוראות שוטר, לפי תקנה 23(א)(1) לתקנות התעבורה, התשכ"א-1961 (להלן: התקנות); נהיגה תחת השפעת משקאות משכרים, לפי תקנה 26(2) לתקנות; נהיגה ללא רישיון נהיגה בתוקף, לפי סעיף 10(א), בצירוף סעיף 38(1) לפקודה; ונהיגה ללא פוליסת ביטוח בת-תוקף, לפי סעיף 2(א) לפקודת ביטוח רכב מנועי [נוסח חדש], התש"ל-1970.

3. בתסקיר מטעם שירות המבחן, מיום 11.12.2014, נאמר, כי במועד עריכת התסקיר היה המבקש כבן 32, נשוי ואב לשלושה ילדים מאשתו, ובן נוסף מאישה נוספת, עמה הוא מצוי בקשר מחוץ לנישואין, וכי טרם מעצרו התגורר המבקש בבית הוריו בעיר טייבה. שירות המבחן ציין, כי במהלך השנים החל המבקש "לשתות אלכוהול, והתנהגותו תחת השפעת האלכוהול היתה בעייתית, אלימה ונעדרת שליטה עצמית". יחד עם זאת, התרשם שירות המבחן, כי "אין מדובר באדם המכור לאלכוהול, או לחומרים פסיכואקטיביים אחרים". עוד עמד שירות המבחן על עברו הפלילי של המבקש, אשר לחובתו 6 הרשעות קודמות, בגין ביצוע עבירות של הפרעה לשוטר; התחזות; פריצה לרכב; זיוף סימני זיהוי של רכב; נהיגה ללא רישיון ובזמן פסילה; גניבת רכב; ועוד. בגין עבירות אלו, נדון המבקש "לעונשי מאסר בפועל, עונשי מאסר מותנים וקנסות". בנוסף, הטעים שירות המבחן, כי המבקש התקשה לקבל אחריות על מעשיו, וגישתו מלמדת על "קושי לדחות סיפוקים, תפיסה עצמית קורבנית וקושי רב להתבונן בבחירות שעשה בחייו". לנוכח חומרת העבירות אשר יוחסו למבקש, ולאור העובדה כי הוא לא לקח אחריות על מעשיו, שירות המבחן לא בא בהמלצה טיפולית בעניינו של המבקש. שירות המבחן המליץ להשית על המבקש "ענישה המציבה גבולות חיצוניים ברורים, באשר למותר לאסור, אשר תמחיש למוחמד את חומרת מעשיו ואחריותו להתנהגות ותוצאותיה, הולמת מקרה זה". ואולם, חרף זאת, סיים שירות המבחן את התסקיר בהמלצה "להטיל עליו [על המבקש] מאסר מותנה".

4. טרם שנגזר דינו של המבקש, הפנה אותו בית משפט השלום לתעבורה (להלן: בית המשפט לתעבורה) אל הממונה על עבודות השירות (להלן: הממונה), לצורך מתן חוות דעת בעניינו. בית המשפט לתעבורה ציין, בהחלטתו מיום 10.5.2016, כי אין בהזמנת חוות הדעת מטעם הממונה, כדי לחוות דעה באשר לגזר הדין שיטול על המבקש. בחוות הדעת, אשר הוגשה ביום 22.6.2016, נמצא המבקש "מתאים לעבודות שירות", והומלץ להעסיקו חמישה ימים בשבוע, בחברה קדישא בכפר סבא.

5. בגזר דינו, מיום 29.6.2016, נתן בית המשפט לתעבורה את דעתו לחומרת העבירות בהן הורשע המבקש, ולתסקיר שירות המבחן השלילי שנערך בעניינו, בציינו כי המבקש התקשה לקחת אחריות על מעשיו, וכי שירות המבחן אינו בא בהמלצה שיקומית בעניינו. עוד הטעים בית המשפט לתעבורה, כי המלצת שירות המבחן בסוף התסקיר, לפיה ניתן להטיל על המבקש עונש מאסר מותנה, נעדרת "קורלציה" לאמור בגוף התסקיר. בנוסף, ציין בית המשפט לתעבורה, כי לחובתו של המבקש עבר תעבורתי ופלילי מכביד, הכולל הרשעות קודמות, ובהן, בין היתר, עבירות חוזרות של נהיגה ללא רישיון נהיגה, ועבירה של נהיגה בזמן פסילה, בגין חלקן הוא אף ריצה עונשי מאסר בפועל. במסגרת השיקולים לקולה, עמד בית המשפט לתעבורה על העובדה כי עבירותיו האחרונות של המבקש, הקשורות לנהיגה, "הן ישנות משנת 2004", והזכיר כי המבקש נמצא מתאים לביצוע עבודות שירות, כעולה מחוות דעתו של הממונה. בהתייחס לחלוף הזמן ממועד ביצוע העבירות עד למתן גזר הדין, ציין בית המשפט לתעבורה, כי המבקש "הוא זה שגרם למשיכת הזמן ואינו יכול כעת להנות מזה". עוד עמד בית המשפט לתעבורה על מדיניות הענישה הנוהגת, ביחס לעבירות דומות, וכפועל יוצא מכך קבע כי "יש מקום להטיל על הנאשם [המבקש] מאסר מאחורי סורג ובריה בגין העבירות נשוא האישום". יצוין, כי בית המשפט לתעבורה לא התעלם מהעובדה, כי המבקש תיקן את הפגם הנעוץ בעבירת הנהיגה בהיותו בלתי מורשה, "על ידי הוצאת רישיון נהיגה", ואולם, הוסיף וקבע בית המשפט כי גם "בהתעלם מהעבירה של

נהיגה בהיותו בלתי מורשה", יש מקום להשית על המבקש עונש מאסר, מאחורי סורג ובריה.

לאחר זאת, גזר בית המשפט לתעבורה על המבקש את העונשים הבאים: 9 חודשי מאסר לריצוי בפועל; 24 חודשי פסילה בפועל מלקבל או להחזיק רישיון נהיגה, "במצטבר לכל פסילה אחרת", החל מיום שחרורו של המבקש מהמאסר; 3 חודשי פסילה על תנאי, מקבלה או החזקה של רישיון נהיגה, לבל יעבור המבקש, בתוך 3 שנים, עבירה מסוג העבירות בהן הורשע, או כל עבירה מ"המפורטות בתוספת הראשונה או בתוספת השנייה" לפקודה; 10 חודשי מאסר על תנאי, למשך 3 שנים, לבל יעבור המבקש עבירות של נהיגה בשכרות, נהיגה תחת השפעת משקאות משכרים, נהיגה בפסילה, נהיגה ללא רישיון נהיגה, ו"נהיגה ללא רישיון נהיגה תקף למעלה משנה"; וקנס בסכום של 3,000 ₪.

6. ביום 5.7.2016, הגיש המבקש ערעור על גזר דינו של בית המשפט לתעבורה לבית המשפט המחוזי מרכז-לוד, אשר נסב על חומרת העונש שהושת עליו. לטענתו של המבקש, בית המשפט לתעבורה לא נתן משקל מספיק להודאתו בעבירות שיוחסו לו; לעובדה כי עברו התעבורתי "ישן מאוד"; ולעובדה כי המבקש ריפה את הפגם בנוגע לעבירת הנהיגה ללא רישיון נהיגה, בכך שהוציא רישיון נהיגה. עוד טען המבקש, כי שגה בית המשפט לתעבורה, עת קבע שהאחריות לחלופי הזמן רובצת לפתחו של המבקש, וכן שגה "משנטע בליבו של המערער [המבקש] את הציפייה לאי שליחתו למאסר מאחורי סורג ובריה, כאשר דחה מתן גזר הדין במועד שנקבע לשמיעתו עד לקבלת חוות דעת הממונה". בנוסף, לשיטתו של המבקש, הקנס שהושת עליו על ידי בית המשפט לתעבורה מחמיר יתר על המידה, ומשך הפסילה שנפסק למבקש, ארוך מדי.

7. בפסק דינו, מיום 18.12.2016, ציין בית המשפט המחוזי, כי אינו סבור שנפלה שגגה בגזר דינו של בית המשפט לתעבורה, או כי ניכרת בו סטייה קיצונית ממדיניות הענישה הנוהגת בעבירות דומות. בית המשפט המחוזי הטעים, כי בגזר דינו של בית המשפט לתעבורה, ניתן "משקל ראוי ומאוזן למכלול שיקולי הענישה הרלבנטיים [בעניינו של המבקש] - אם לחומר ואם לקולא". בנוסף, אימץ בית המשפט המחוזי את עמדתו של בית המשפט לתעבורה, כי המלצת שירות המבחן בסוף התסקיר, לפיה מוצע להשית על המבקש עונש מאסר מותנה, "נעדרת קורלציה עניינית למפורט בגוף התסקיר". לצד זאת, נדרש בית המשפט המחוזי לשאלה האם בהחלטתו של בית המשפט לתעבורה להורות על עריכת חוות דעת ממונה, היה כדי "לעורר ציפייה או הסתמכות אצל המבקש, המצדיקה את ביטול המאסר בפועל שהוטל עליו, או התערבות במשכו". בית המשפט המחוזי ציין, בהקשר זה, כי המבקש הודה והורשע במיוחס לו במסגרת הסדר טיעון, "בלא הסכמה עונשית", וכי במסגרת החלטתו, להזמין חוות דעת מאת הממונה על עבודות השירות, ציין בית המשפט לתעבורה במפורש, "כי אין בכך כדי לחוות דעה על גזר הדין". לאור זאת, נקבע כי לא היה בסיס לציפייה או לטענת הסתמכות מצד המבקש, באשר לעונשו.

הבקשה לרשות ערעור

8. ביום 27.12.2016, הגיש המבקש בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי, המונחת לפניי. בבקשה נטען, כי שגו הערכאות הקודמות עת לא ייחסו משקל מספיק לכך שממועד ביצוע העבירות, בשלהי 2012, ועד לאחרונה, "ביצע המבקש שינוי קריטי בחייו". המבקש טען בנוסף, כי שגו הערכאות הקודמות כאשר התבססו על תסקיר מטעם שירות המבחן שלא היה עדכני די הצורך, ולא התייחסו להמלצת הממונה על עבודות השירות, בחוות דעתו, במסגרתה נמצא המבקש מתאים לביצוע עבודות שירות. כמו כן, טען המבקש, כי שגה בית המשפט לתעבורה שעה שנתן משקל להרשעותיו הקודמות של המבקש בעבירות התעבורה, אשר, לשיטתו של המבקש, התיישנו זה מכבר. עוד

נטען בבקשת רשות הערעור, כי "הענישה אשר הוטלה על המבקש הינה חמורה ובלתי פרופורציונאלית לעומת הענישה בתיקים חמורים הרבה יותר". המבקש הפנה, בהקשר זה, למקרים מן הפסיקה בהם הושתו על מי שהורשעו בעבירות דומות, עונשי מאסר לריצוי בדרך של עבודות שירות.

דין והכרעה

9. לאחר עיון בבקשת רשות הערעור ובנספחיה, הגעתי לכלל מסקנה, כי דין הבקשה להידחות. זאת, משאין הבקשה מעוררת כל שאלה משפטית עקרונית או סוגיה ציבורית רחבת היקף, והיא אינה חורגת כהוא זה מעניינו הפרטני של המבקש; כמו כן, אין עולה חשש, במקרה דנן, כי למבקש נגרם עיוות דין חמור או אי-צדק ממשי (רע"פ 372/17 ח'ורי נ' מדינת ישראל (18.1.2017); רע"פ 9420/16 שמואל נ' מדינת ישראל - המחלקה לחקירת שוטרים (16.1.2017); רע"פ 85/17 הרוש נ' מדינת ישראל (4.1.2017)). מטעם זה בלבד, דין הבקשה להידחות.

עוד ראוי להזכיר, כי הבקשה דנן נסובה על חומרת העונש שהושת על המבקש, בעוד שעל פי ההלכה הנוהגת, טענות בדבר חומרת העונש אינן מקימות, כשלעצמן, עילה לרשות ערעור בפני בית משפט זה. זאת, אלא אם מדובר במקרה בו סטו הערכאות הקודמות סטייה קיצונית ממדיניות הענישה המקובלת והראויה, בעבירות דומות (רע"פ 10157/16 שלום משעלי נ' מדינת ישראל (3.1.2017); רע"פ 7773/16 חננאל נ' מדינת ישראל (26.10.2016); רע"פ 3463/15 קוטוב נ' מדינת ישראל (21.5.2015)). בנסיבות המקרה דנן, סבורני, כי עונשו של המבקש אינו סוטה מרמת הענישה המקובלת בעבירות דומות, ובוודאי שאין מדובר בסטייה קיצונית ממדיניות הענישה הנוהגת במקרים כגון דא, וגם מטעם זה דין הבקשה להידחות.

10. עוד רואה אני לציין, כי תמים דעים אני עם עמדתו של בית המשפט המחוזי, לפיה עצם הפנייתו של המבקש אל הממונה על עבודות השירות, לצורך הכנת חוות דעת בעניינו, אינה מלמדת בהכרח על טיב העונש שיושת על המבקש, בסופו של יום (רע"פ 5464/16 לייזרוביץ נ' מדינת ישראל (12.7.2009); וראו גם ע"פ 4894/13 סלע נ' מדינת ישראל, בפסקה 18 (23.1.2014); ע"פ 8704/08 הייב נ' מדינת ישראל, בפסקה 10 (23.4.2009)). זאת, בעיקר שעה שבית המשפט לתעבורה ציין במפורש בהחלטתו, כי אין בהפנייתו של המבקש אל הממונה, משום הבעת עמדה ביחס לתוצאה העונשית בגזר הדין.

אשר לעברו התעבורתי של המבקש, שהתיישן לטענתו, סבורני, כי עסקינן בעבר רלוונטי, וביתר שאת אמורים הדברים לגבי עברו הפלילי המכביד של המבקש. לפיכך, סבורני, כי בצדק נתן בית המשפט לתעבורה משקל לחומרה לעבר זה, עת גזר את דינו של המבקש.

11. על יסוד האמור, הבקשה נדחית בזאת.

12. החלטתי, מיום 27.12.2016, במסגרתה עוכב ביצוע עונש המאסר אשר הושת על המבקש, מבוטלת בזאת. המבקש יתייצב לריצוי עונשו, ביום 13.2.2017, בשעה 10:00, בימ"ר הדרים, או על פי החלטת שירות בתי הסוהר, כשברשותו תעודת זהות או דרכון, ועותק מהחלטה זו. על המבקש לתאם את הכניסה למאסר, כולל האפשרות למיין מוקדם, עם ענף אבחון ומיין של שירות בתי הסוהר, בטלפונים: 08-9787377 או 08-9787336.

ניתנה היום, כ"ו בטבת התשע"ז (24.1.2017).

שׁוֹפֵט
